

Culturanalyse

Naam; Cecile Cremer
Datum; 11-04-2013
Vak; Cultuur & Interculturaliteit
Opdracht; Cultuurscan Vietnam
Docent; Reinout Heijdra

Voorwoord	3
Vietnam	4
Historisch overzicht	
<i>De geschiedenis van Vietnam</i>	5
<i>De geschiedenis van de Vietnamese Taal</i>	9
<i>De geschiedenis van de Vietnamese Religie</i>	10
De culturele dimensies van Hofstede	11
Het Vietnamese Cultuurtype	18
Een specifiek Vietnamees cultuuraspect	20
Regels en valkuilen	24
Nawoord	26
Literatuurlijst	27

Na een prachtige Internationale stage in Barcelona is de volgende stap in mijn toekomstige carrière het volgen van een Minor. Ik heb gekozen voor de Minor Global Development Issues, een Minor die ingaat op het actuele ontwikkelingsvraagstuk. Dit is een onderwerp waar ik van jongs af aan in geïnteresseerd ben. Om het ingewikkelde vraagstuk daadwerkelijk goed te kunnen begrijpen is het belangrijk om iets van de wereld te weten. Een onmisbaar onderwerp hier bij is cultuur en Interculturaliteit, zeker gezien het dat feit deze Minor zal worden afgesloten met een Meesterproef in een ontwikkelingsland naar keuze.

Ik heb gekozen om mijn Meesterproef in Vietnam te gaan voldoen. Het was een moeilijke, maar weloverwogen keuze. Dankzij mijn grote passie voor de wereld en andere culturen heb ik al een aantal mooie reizen mogen maken, Peru, India en Nepal zijn hiervan de hoogtepunten. Bij deze reizen heb ik ook op diverse ontwikkelingsprojecten gewerkt, wat weliswaar een prachtige ervaring was, maar waar ik momenteel niet terug zou willen gaan aangezien ik nog een heel groot deel van de wereld niet gezien heb.

Uiteindelijk na veel zoeken, na velen afwegingslijstjes verder, was de keuze gereduceerd tot twee landen; Vietnam of Ghana. Mijn uiteindelijke keuze is voornamelijk op gevoel gebaseerd, mijn ervaringen met Azië zijn geweldig. Zowel tijdens mijn India als mijn Nepal reis heb ik me hier ontzettend thuis gevoelt. Zonder een geheel werelddeel over een kam te willen scheren heb ik de mensen in Azië als zeer vriendelijk en warm ervaren. Daarnaast ben ik sinds mijn bezoek aan Azië zeer gecharmeerd van het Boeddhisme, een religie die in Vietnam veelvuldig aanwezig is. Ghana daarentegen heb ik geen enkele persoonlijke aantrekkingskracht toe, wellicht een onverklaarbare opmerking aangezien ik nog niet eerder in Ghana ben geweest. Vandaar ook mijn eerdere opmerking dat mijn keuze op een gevoel gebaseerd is. Het idee om een aantal weken te mogen gaan werken en reizen in Vietnam doet mijn hart sneller kloppen, dat is voor mij reden genoeg. Een nieuw land, een nieuwe reis, een nieuwe ontdekking.

Om beslagen te ijs te komen in Vietnam is het belangrijk dat ik mij vooraf verdiep in dit land, in het bijzonder de cultuur van het land. Hieruit is een cultuuranalyse voortgekomen die momenteel voor u ligt. In deze analyse zal ik in eerste instantie kort ingaan op de geografische kenmerken van het land. Vervolgens zult u een historisch overzicht kunnen vinden die de geschiedenis van Vietnam voor u zal schetsen. Om de Vietnamese cultuur zo correct mogelijk onder woorden te brengen zal ik deze gaan beschrijven aan de hand van de culturele dimensies van Hofstede. Ik zal ingaan op het soort cultuur en de communicatie verschillen met mijn eigen cultuur. Ik ga in op het Cultuurtype in Vietnam en E een van de culturele aspecten van Vietnam zal ik analyseren aan de hand van de cultuurvisies. Tenslotte zal ik een aantal valkuilen bespreken die men kan tegenkomen wanneer men vanuit de eigen Westerse cultuur deze niet-westerse cultuur binnentreed.

Rest mij niet anders dan u veel leesplezier te wensen.

Vietnam

Land; Vietnam

Hoofdstad; Hanoi

Werelddeel; Azië

Grenst aan; Laos, Cambodja & China

Oppervlakte; 332.000 km²

Aantal inwoners; +80 miljoen inwoners

Hoofdbevolking; Vietnamezen

Etnische groepen; Chinezen, Muong, Thai, Mea, Khmer, Man en Cham

Taal; Vietnamees, Frans en Engels

Religie; Vrijheid van godsdienst, veel voorkomend zijn het confucianisme, het taoïsme, het boeddhisme en het christendom

Politiek; Communistische éénpartijstaat

Onderwijs; hoog gewaardeerd, basisschool, middelbare school en universiteit

Munteenheid; De Vietnamese Dong

Klimaat; Tropisch savanneklimaat en tropisch moessonklimaat

Tijdsverschil; zomertijd +5 / wintertijd + 6

Eten; fijn en licht, gevarieerd. Veel groenten, rijst en weinig vet

Werelderfgoederen; In Vietnam zijn verschillende werelderfgoederen

aangewezen, namelijk;

* De Nguyen-dynastie monumenten in Hue
* Het baaiengebied in Halong Bay met meer dan 3000 eilanden.

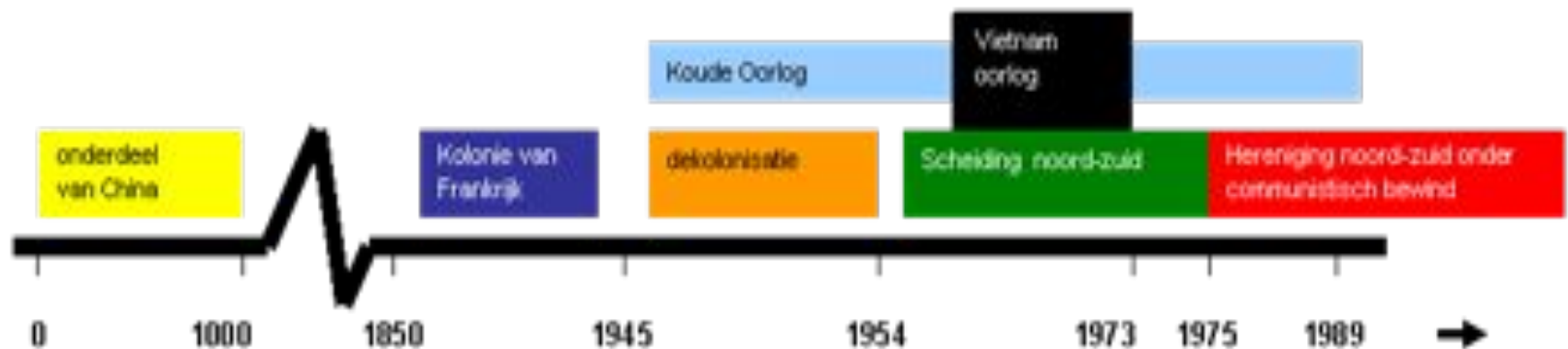
* Het My Son monument, dat uit de Cham-dynastie stamt.

* De havenplaats Hoi An dat fungeerde als handelspost in de 15de eeuw.

De Geschiedenis van Vietnam

Om een land, zijn bevolking en cultuur te kunnen begrijpen, is het belangrijk om terug te kijken in de geschiedenis. Hoe is een volk ontstaan? Welke invloeden zijn van toepassing geweest? Door de geschiedenis van een land te bestuderen kan men namelijk beter begrijpen waarom men een bepaalde religie uitdraagt, een bepaalde taal spreekt. Kortom hoe een specifieke cultuur tot stand is gekomen. Ten eerste gaan we in dit kort historisch overzicht kijken naar de meest noemenswaardige gebeurtenissen in de Vietnamese geschiedenis. Vervolgens zal ik de onderwerpen taal en religie individueel benoemen, taalgebruik en religie hangt namelijk sterk samen met de gebruiken, en dus de cultuur, binnen een regio en is daarom zeer interessant om nader te bestuderen.

Bron; <http://www.atlcom.nl/Vietnam/>

6de tot 5de eeuw v. Chr.; Een beschaving van visser, landbouwers en zeelieden komt tot stand in Zuid-China. De samenleving bestaat uit Han's, de Chinezen in het noorden, en de Viet's in het zuiden. De Han's verdrijven de Viet's steeds verder naar het Zuiden.

3de eeuw v. Chr.; Verschillende vorstendommen die zich rondom de Delta van de Rode Rivier hebben gevestigd, pakken zich bij elkaar om zich te kunnen weren tegen de aanvallen van China. Het rijk Au Lac is hiermee gesticht

1ste eeuw v. Chr.; De Chinezen veroveren het aan de Delta van de Rode Rivier gelegen rijk, Au Lac, weer terug. Au Lac wordt hiermee Giao Chi, een van de provincies van het Chinese rijk. Het Vietnamese rijk moet voldoen aan een strenge politiek van “Chinesisering”.

500 jaar n. Chr.; Een heftige opstand ontstaat onder leiding van Ly Bon, die vecht tegen de Chinese Liang-dynastie. Hij wil een onafhankelijk koninkrijk stichten genaamd Van Xuan.

930; De opstanden blijven voortduren, de Viet verzet zich steeds heviger tegen de Chinese overheersers. De generaal Ngo Quyen weet voor een korte tijd Dai Co Viet onafhankelijkheid te maken, maar wanneer hij in 944 sterft breekt de strijd opnieuw los.

970; China erkent Dai Co Viet eindelijk als een onafhankelijke staat. Dinh Bo Linh is de leider van deze staat en richt de Song-dynastie op.

1009; Het is pas in 1009 dat de eerste onafhankelijk en tevens stabiele dynastie ontstaat, de Ly Dynastie. Onder leiding van Ly Thai To functioneert deze staat, met Thang Long, het huidige Hanoi, als hoofdstad. De staat richt zich naar het confucianisme terwijl het volk zich sterk tot het boeddhisme aangetrokken blijft voelen. Het Vietnamese rijk begon zich te vormen en ontwikkelen.

13de tot 15de eeuw; De opkomst van de Vietnamezen bleef voortduren onder een nieuwe dynastie, de Tran. Onder deze dynastie proberen de Vietnamezen hun gebied uit te breiden, dit zal ten kosten van de Cham gaan. Tijdens deze strubbelingen en een kortstondige Chinese overname, grijpt Le Loi de macht. Vietnam ontwikkelt zich voortaan verder onder de Le dynastie.

16de eeuw; De splitsing van Noord- en Zuid-Vietnam vindt plaats. Onder de, in naam heersende Le Loi, vindt deze splitsing plaats door, de in praktijk heersende, Trinh en Nguyen volkeren. Voortaan staan deze twee rivaliserende vorstendommen tegenover elkaar.

15de tot 17de eeuw; Ondanks dat de Portugezen in 1516 al voet aan land hadden gezet, ontstond nu het eerste “echte” contact met de Europeanen. Deze Europeanen stichten handelsposten in het gebied, terwijl de Vietnamezen hun land bleven uitbreiden door veroveringen. Het gehele zuiden werd door hen overgenomen, het gebied rondom het huidige Ho Chi Ming City.

1776 tot 1792; Vietnam wordt weer één onder keizer Nguyen Anh na een vreselijke boerenopstand. Na 26 jaar oorlog worden Noord en Zuid met elkaar verenigd tot een Vietnam onder streng bewind van de Nguyen-dynastie.

1861; Na het samen gaan van Noord en Zuid leek de rust wedergekeerd, helaas niet voor lange tijd want vervolgens was het proces van kolonisatie in volle gang. De Fransen vielen Saigon binnen, verslaan het Vietnamese leger en nemen in zes jaar tijd het gehele zuiden over. In het Verdrag van Saigon, staan de Vietnamese met weinig verzet, hun deel van Vietnam af aan de Fransen, Zuid Vietnam is nu een Franse kolonie.

1900; Hoewel de Vietnamezen in eerste instantie stilzwijgend de kolonisatie aanzagen, komen ze uiteindelijk toch in opstand. Er ontstaan diverse verzetsbewegingen tegen de Fransen en de Vietnamezen winnen terrein.

1930; Een belangrijk persoon voor de Vietnamese onafhankelijkheid is Nguyen Ai Quoc, later bekend als Ho Chi Minh. Hij weet namelijk de verschillende communistische groepen in Vietnam te verenigen en richt de eerste Communistische Partij van Indo-China op waarmee hij de macht wil terug winnen.

1939 – 1945; Met het uitbreken van de tweede wereldoorlog wordt Vietnam ingenomen door Japan. Deze verwerpen het Franse bestuur en maken Vietnam daarmee onafhankelijk, echter wel onder Japans toezicht. Toen de Japanners echter in 1945 verslagen werden, nam Ho Chi Minh het recht in handen en riep de Democratische Publiek Vietnam uit.

1946; Frankrijk kan het verlies van Vietnam echter slecht verkroppen. Ze erkennen de Democratische Publiek Vietnam maar bombarderen tegelijkertijd Hai Pong en zet troepen aan land voor de herovering, het begin van de koude oorlog. De oorlog escaleert en uiteindelijk komt bij de beslissende slag van Dien Bien Phu, Vietnam als winnaar uit de strijd en de Fransen trekken zich terug.

1954; Vietnam wordt verdeeld, volgens de overeenkomsten die tot stand zijn gekomen in het Verdrag van Geneve. Zuid-Vietnam wordt geleid door Ngo Dinh Diem, het Noorden door de communistische Ho Chi Minh.

1955; Wanneer Diem weigert om algemeen democratische verkiezingen te houden breekt een nieuwe oorlog uit, De Vietnam oorlog. De VS verleent direct steun aan Zuid-Vietnam en een nieuwe strijd is losgebarsten.

1965; De Amerika vallen Noord-Vietnam binnen en militaire doelen worden gebombardeerd. Amerika is vanaf dit moment tastbaar aanwezig bij de Vietnam oorlog

1968; Het Tet-offensief wordt ingezet door Noord Vietnam waarbij 60 steden in het zuiden worden aangevallen. De Amerikaanse ambassade in Saigon wordt aangevallen, de aanval kan weliswaar afgeweerd worden, maar is wel een belangrijk keerpunt in de oorlog geweest.

1973; Het Tet-offensief is de aanleiding voor het tekenen van een wapenstilstandovereenkomst in Parijs. De Amerikaanse soldaten verlaten Vietnam en het communistisch Noorden neemt langzaam het Zuiden in zijn macht.

1976; Noord Vietnam blijft Zuid Vietnam binnendringen, wanneer zij Saigon hebben overgenomen valt de Zuid Vietnamese regering en zijn beiden gebieden herenigd tot een Vietnam.

1978/1979; Vietnam wil uitbreiden en valt Cambodja binnen. De regering van Cambodja wordt omver geworpen en door de Vietnamese troepen in beslag genomen. De Chinezen vallen als tegen antwoord Noord Vietnam binnen, maar geven zich na drie weken echter al gewonnen. Pas in 1989 trekt Vietnam zich uit Cambodja terug.

1990; Om herstel te bevorderen wil Vietnam een nieuwe buitenlandse politiek invoeren. Zo vinden er vredesbesprekingen met China plaats en gaat Vietnam samenwerkingen aan met de Europese Unie.

1995; Pas in 1995 worden ook de banden met de VS herstelt. Amerika heft het handelsembargo op en opent een nieuwe ambassade in Hanoi. De economie krabbelt langzaam op en het land kan verder worden opgebouwd.

2002; Ondanks de goede toekomstplannen vindt er ernstige stagnatie van de economie plaats. Investeerders verlaten Vietnam en daarmee stagneert ook de ontwikkeling van het land op zich.

2005; Het gaat langzaam beter in Vietnam, voornamelijk door de opkomst van toerisme. Vietnam is een zeer populair backpackers oord, wat de nodige inkomsten met zich meebrengt.

De geschiedenis van de Vietnamese Taal

De Vietnamese taal behoort tot een klein groepje landen in Azië die Romeinse lettertekens gebruiken. Het Vietnamees is een taal die sterk beïnvloedt is door de talen uit diverse landen waar Vietnam in de geschiedenis mee in aanraken is gekomen zoals; Chinees, Frans en Engels. De taal wordt als zeer moeilijk ervaren omdat deze tonaal en eenlettergrepig is. Eenzelfde woord op een andere toon uitgesproken betekent in dit geval iets compleet anders. De oorsprong van deze ingewikkelde taal ligt in een ver verleden. De voorvader van de Vietnamese taal kunnen we terugvinden in het gebied rondom de Rode Rivier, het huidige Noord Vietnam. De woordenschat en de basisgrammatica zijn van Mon-Khmer oorsprong en voor de religieuze, filosofische en technische woordenschat moet je bij het Chinees zijn. Doordat de Vietnamese bevolking door de eeuwen heen zich over verschillende gebieden verspreid heeft en het rijk zich steeds verder uitbreidde is de taal beïnvloedt door Indische en Malayo-Polynesische talen.

Door de Chinese overheersing die Vietnam gekend heeft, heeft ook deze taal een groot aantal leenwoorden aan de Vietnamese taal toegevoegd. Het Chinees was namelijk voor langere periode de enige taal voor literatuur en bestuur en hierdoor bestaat een aanzienlijk deel van de huidige Vietnamese woordenschat uit Sino-Vietnamese woorden.

Echter toen de tijd van kolonisatie aanbrak en het eerste contact met de Europeanen ontstond, voldeed dit tekenschrift niet om met elkaar te kunnen communiceren. De Franse Jezuïetenpriester Alexandre de Rhodes ontwikkelde in de 17de eeuw een schrift dat Quoc Ngu werd genoemd en wat in feiten een transcriptie van de Vietnamese taal in het Latijns Alfabet was, hierdoor kwam de taal los van het Chinees en kon zich op cultureel gebied onttrekken aan het Chinese gezag.

Tijdens de kolonisatie periode oefende ook het Frans zijn invloed uit op de Vietnamese taal, zo werd de officiële Chinese taal van onderwijs en regering vervangen door het Frans. De Vietnamese taal nam veel Franse woorden over en vervingde ze naar de eigen taal. Het Quoc Ngu, de huidige Vietnamese taal, kwam namelijk pas echt aan “de macht” in de 20ste eeuw. Het schrift werd als eenvoudiger betiteld en was beter voor de ontwikkeling van onderwijs en goede communicatie. De Franse invloeden van diverse woorden zijn gebleven.

Een laatste belangrijke invloed op de Vietnamese taal is de Vietnam oorlog waarbij de Amerikanen Vietnam binnenvielen, hierdoor zijn ook Engelse woorden geïntroduceerd in de Vietnamese vocabulaire. Doordat Vietnam zich in deze oorlog samenpakte met de Sovjet-Unie zijn ook Russische woorden terug te vinden in deze zeer boeiende taal. Vandaag de dag zien we dat de Engelse taal steeds meer in opkomst is in Vietnam, dit heeft alles te maken met de opkomende handel en het groter wordende toerisme in het land.

Een opmerkelijk feit dat zeker niet vergeten mag worden is dat er in Vietnam maar liefst 53 etnische minderheden die allen hun eigen dialect spreken. Een dialect dat op geen enkele manier lijkt op de voertaal Vietnamees, voor de stadse Vietnamees zijn deze dialecten zelfs onbegrijpelijk.

Het is mooi om te zien hoe cultuur elkaar zo sterk kan beïnvloeden. Een taal die zich als een klein zaadje ontwikkelt wordt gevoed door allerlei stromen om zich vervolgens te ontpoppen tot een bloem die met alle andere bloemen in verbinding staat.

De geschiedenis van de Vietnamese Religie

Het Boeddhisme is de eerste en daarmee de oudste religie binnen Vietnam. De Vietnamese religie is echter van aanvang af beïnvloedt door de Chinezen. Daarom kan men in Vietnam niet spreken van een leidend zuiver geloof, de meesten Vietnamezen hangen namelijk een religie aan die een mengeling is van verschillende geloven. Dit geloof is een mengsel van voorouderverering, het Boeddhisme, het Confucianisme en het Taoïsme. Dit is te danken aan de sporen die andere culturen hebben achtergelaten bij het binnenvallen van dit land.

De voorouderverering heeft de Vietnamees meegeven zich goed te gedragen. De waarden die hun voorouders nastreefden zijn dan ook de waarden die zij nu nastreven. Het Boeddhisme heeft hen de deugden des levens geleerd zoals, gehoorzaamheid, geduldigheid, concentratie en rechtvaardigheid. De mens is van nature goed en moet zich voortdurend perfectioneren binnen zijn eigen sociale kader is de les die het Confucianisme hen heeft geleerd en het Taoïsme leert over yin en yang, het goede en het kwade. Een religie die verschillende principes samenpakt om zo tot een uitgesproken beeld van “hoe het zou moeten” te komen.

Bij deze mooie samenvoegingen van verschillende religies voegde zich in de tijd van het kolonialisme voor het eerst ook het Katholicisme aan. De regering bestond voornamelijk uit katholieke elite die ver van de bevolking afstonden. Onder de bevolking was echter het grootste deel niet katholiek, wat zorgde voor ernstige spanningen en conflicten. Het Katholicisme sprak namelijk over de gelijkheid van mensen en het hebben van liefde voor je medemens.

Tegenwoordig is Vietnam communistisch en de overheid raad godsdienstige praktijken nog altijd af, vandaag de dag wordt het echter getolereerd. Dit zijn alleen de onder overheidstoezicht staande boeddhistische en katholieke religieuze. Ook de voorouderverering is vanaf 1990 bij tempels toegestaan, de protestantse kerken en andere religieuze groepen worden nog altijd sterk onderdrukt.

De culturele dimensies van Hofstede

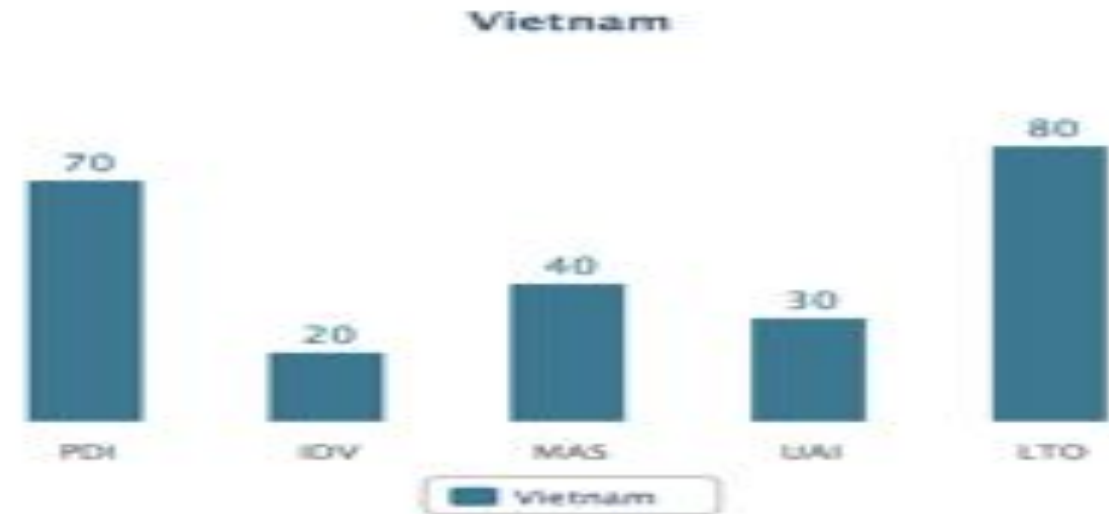
Om culturen te kunnen begrijpen is het belangrijk om ze te vergelijken met andere culturen. Zo ontdek je de verschillen en overeenkomsten en begrijp je beter waarom ze in een specifieke cultuur handelen zo als ze doen. Je hebt verschillende modellen om een cultuur te onderzoeken, bij deze analyse zal ik gebruik maken van de culturele dimensies van Hofstede.

Geert Hofstede werd in 1928 geboren in Haarlem. Hij studeerde aan de Technische Universiteit in Delft waar hij werktuigbouwkundig ingenieur werd. Later zou hij aan de Rijksuniversiteit promoveren in organisatiesociologie. Het pad van de sociologie en cultuurstudies is hij vervolgens ingeslagen om zijn blik op de wereld en haar culturen te kunnen uitwerken. Hofstede is vooral bekend geworden door het cultuurmodel dat hij heeft geformuleerd; “De culturele dimensies van Hofstede”. Hij onderscheidt in eerste instantie vier, later vijf, gebieden waar culturen met elkaar verschillen, deze gebieden noemt hij dimensies. Redelijk recent heeft Geert Hofstede nog een zesde dimensie toegevoegd die het culturele model compleet moet maken. Een dimensie is volgens Hofstede een aspect van een cultuur waarmee je die desbetreffende cultuur met een andere cultuur kunt vergelijken. De dimensies die Hofstede hier voor formuleerde zijn; 1. Machtsafstand 2. Femininiteit v.s. Masculiniteit 3. Individualisme v.s. Collectivisme 4. Onzekerheidsvermijding 5. Lange v.s. Korte termijn gerichtheid en 6. Indulgent v.s. Restraint.

In deze analyse ga ik elke dimensie apart behandelen, hierbij zal ik eerst uitleggen wat deze dimensie precies inhoudt om vervolgens te kijken hoe Vietnam scoort op deze specifieke dimensie. Aansluitend zal ik de dimensies van Vietnam naast de dimensies van Nederland leggen om te laten zien op welke gebieden deze culturen met elkaar verschillen.

De culturele dimensies van Hofstede voor Vietnam

1. *Machtsafstand*

Met machtsafstand bedoelen we niets meer of minder dan de acceptatie van minder machtige leden van een bevolking van de ongelijke verdeling van macht. Deze macht kan op alle verschillende niveaus aanwezig zijn, dus het accepteren van de ongelijke macht binnenshuis, maar ook van de regering, instituten of andere organisaties.

Zoals men in bovenstaande afbeelding kunt zien is de machtsafstand in Vietnam groot, dit wil dus zeggen dat er sprake is van een behoorlijke ongelijke verdeling van de macht. De gemiddelde Vietnamees accepteert dus dat ze moeten doen wat er door andere opgelegd wordt zonder dat daar discussie over moet plaatsvinden. Er is hier een duidelijke link te leggen naar het politieke systeem in Vietnam, de Communistische éénpartijstaat, waarbij gelijkheid onder de bevolking weliswaar vooropstaat maar waar deze wel wordt bereikt door een systeem te creëren waar de burgers niks bij in te brengen hebben. In het bedrijfsleven wordt deze grote machtsafstand door de Vietnamezen als iets positiefs gezien, zij zijn er van overtuigd dat op deze manier ieders kwaliteiten het best benut worden, daarnaast vinden zij het prettig als hen verteld wordt wat ze moeten doen, de perfecte baas is een baas die op een vriendelijke manier autocraat is. Binnenshuis luistert men ook naar de regels van de baas des huizes zonder verzet, dit wordt als prettig ervaren. Er is dan dus ook veel respect voor de machtigere leden van de samenleving.

2. Individualisme en Collectivisme

Bij een individualistisch samenleving of een collectivistische samenleving gaat het erom of je ik- of wij-georiënteerd bent. Zorg je in eerste instantie voor jezelf, eventueel je naaste familie en zijn de relaties tussen andere individuen los van aard, dan leef je in een individualistische maatschappij. Dit wil niet zeggen dat je geen omkijken naar andere hebt, maar op de eerste plaats komt jezelf, je bent uniek en dat wil je ook zijn.

Ben je onderdeel van een grote groep die elkaar hun leven lang steunen en onbreekbaar zijn, dan behoort je tot een collectivistische samenleving. Vanaf je geboorte behoort je tot een groep en hierbij zul je tot aan je dood blijven horen wat je ook mag doen in je leven. Je bent afhankelijk van je broeders en je hebt een grote verantwoordelijkheid naar je groep toe.

Vietnam is bijzonder collectivistisch, het behoort zelfs tot een van de meest collectivistische landen op de wereld. Dit is voornamelijk te danken aan het stukje Confucianisme in hun religie, deze is immers sterk gericht op familie en de gemeenschap. In Vietnam sta je als individu niet op de eerste plaats, maar je familie. Het grootste goed in Vietnam is immer het trots maken van je groep en je familie. Dit collectivisme vind je ook sterk terug in de werkcultuur, je werkt niet voor jezelf, maar voor elkaar. Relaties tussen werkgevers en werknemers zijn van familiale aard. Ook het collectivisme kunnen we wederom terug vinden in de communistische politiek in Vietnam. Immers iedereen moet gelijk zijn, dat betekent dat mensen die meer verdienen zullen moeten inleveren voor anderen, alles is dus van iedereen en je behoort elkaar te helpen. Nu zou je hierop kritiek kunnen geven in de vorm van "Maar het communisme is toch niet een vrijwillige keus?". Daar zou je volledig gelijk in hebben, maar het feit dat het land zo collectivistisch is ingesteld zorgt ervoor dat deze politiek als het goede wordt gezien, mede ook door de grote machtafstand uiteraard.

3. Masculiniteit en Femininiteit

De denkfout die al vlug wordt gemaakt bij deze termen is dat het zou moeten gaan over de sekse en daarom over de verschillen tussen man en vrouw. Met deze termen wordt echter het sociaal en cultuur gedrag bedoeld van een bevolking, die enerzijds kan passen bij het gedrag wat met mannen wordt geassocieerd (*masculiniteit*) of anderzijds de associatie met het gedrag van vrouwen (*femininiteit*).

Bij een masculiene samenleving staat succes, het behalen van resultaat en assertiviteit voorop. Ook zie je hier een duidelijk scheiding van de sekserollen in de samenleving, mannen moeten stoer zijn, hard werken en succesvol zijn terwijl vrouwen teder en bescheiden horen te zijn en zich moeten richten op de kwaliteit van het leven.

Bij een feminiene samenleving is het geheel anders, hierbij zijn man en vrouw gelijkwaardig aan elkaar en worden beiden geacht bescheiden en teder te zijn. Zij richten zich niet zozeer op prestatie en maar zijn juist zorgzaam en richten zich op het bestaan en de kwaliteit hiervan. “Doe maar normaal, dan doe je gek genoeg”.

Met een score van 40 op de Hofstede index, kunnen we zeggen dat Vietnam feminiën is, weliswaar niet extreem feminiën maar ook zeker niet masculien. In Vietnam ligt de focus op het leven, men werkt om te kunnen leven, niet voor de prestatie opzicht, iets wat perfect aansluit bij een feminiene samenleving. Gelijke staat hoog in het vaandel en solidariteit speelt een belangrijke rol in de Vietnamese levens. De solidariteit wordt overigens ook nog versterkt door de collectivistische samenleving. Het wordt als arrogant en egoïstisch gezien wanneer men status wil uitdragen naar de samenleving. Men is deugdzaam wanneer men zich bescheiden gedraagt en focust op de kwaliteit van leven in plaats van prestaties en ego.

4. Onzekerheidsvermijding

Volgens Hofstede is onzekerheidsvermijding, hoe bedreigd een cultuur zich kan voelen door onbekende situaties. Hoe vlug raakt een samenleving in de stress naar aanleiding van een onzekerheid, in hoeverre heeft een cultuur behoefte aan regels en voorspelbaarheid.

Wat betreft onzekerheidsvermijding scoort Vietnam laag, dus met andere woorden de Vietnamees voelt zich niet snel bedreigd door onbekende situaties. Door deze lage onzekerheidsvermijding leeft de Vietnamees op “relaxte” voet, ze zijn er van overtuigd dat er niet meer regels zouden moeten zijn dan uiterst noodzakelijk is. De Vietnamees is flexibel, werkt hard voor andere en geniet van het leven. Zeer verassend als je bedenkt dat Vietnam jaren lang door diverse landen is aangevallen, slechte tijden waarbij onzekerheid de orde van de dag was. Vandaag de dag hebben ze deze onzekerheid echter op een andere manier weten in te zetten, ze vertrouwen op hun land en accepteren dat een nieuwe morgen onzekerheden met zich mee kan brengen.

5. Lange en korte termijn gerichtheid

Zoals de naam al zegt gaat deze dimensie over het tijdsbesef van een cultuur. Een cultuur met een lange termijn gerichtheid, richt zich vanzelfsprekend op de toekomst. Men gelooft dat men via een spaarzaam leven te leiden, waarin doorzetten belangrijk is, in de toekomst beloont zal worden. Een cultuur met een korte termijn gerichtheid richt zich dan dus op het heden en het verleden. Zij leven hun leven naar de tradities die zij uit het verleden hebben meegekregen en willen niet in de toekomst beloond worden voor hun werk, maar op het moment zelf.

Met een score van 80 leven de Vietnamezen absoluut volgens een lange termijn gerichtheid. Ondanks dat zij veel tradities en gewoontes uit het verleden hebben meegekregen door de religies die zij vasthouden, hebben ze deze tradities weten om te zetten tot de moderne tijd. De gemiddelde Vietnamees leeft zeer zuinig en is gewend om door te zetten en hard te werken om succesvol te zijn. Wanneer men faalt in iets, zijn zij ervan overtuigd dat ze niet hard genoeg gewerkt hebben, falen is dan ook een reden om zich te schamen voor hun tekortkomingen. Zelfdiscipline in alle verschillende aspecten van het leven is onmisbaar.

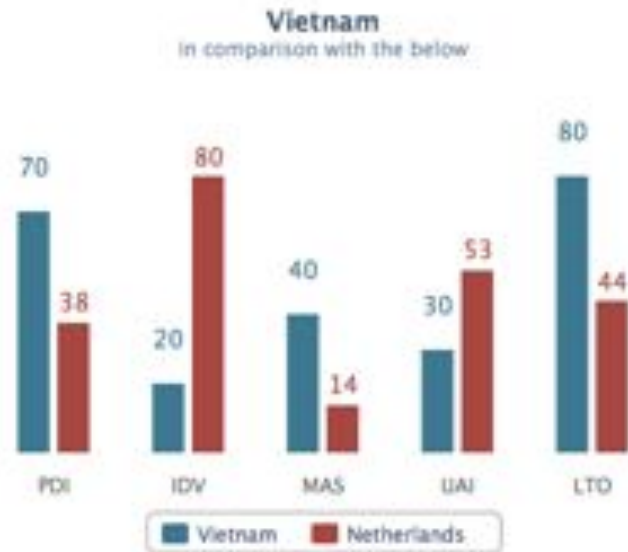
6. Indulgent en Restraint culturen

Een dimensie van cultuur volgens Hofstede die nog relatief jong is. In de meeste officiële naslagwerken is hier nog vrij weinig over te vinden, de officiële cijfers over deze dimensie zijn zelf nog niet gepubliceerd. Waar deze dimensie naar kijkt is de vrijheid om toe te geven aan geluk, ziekte en meningen. In een indulgent cultuur is men vrij om toe te geven aan genot. Emotie is niet meer dan normaal en plezier hoort bij het leven. Men geeft makkelijk geld uit, vindt vriendschappen belangrijk en geeft ook toe aan seksuele relaties om het genotsgevoel te bevredigen. Bij een restraint cultuur is het juist omgekeerd, de maatschappij heeft een sterke controle wanneer het over genot gaat. Wanneer men in een restraint cultuur leeft is men minder in staat om te genieten van het leven omdat men zeer pessimistisch is, veel spaart en weinig behoeften heeft aan het uiten van gevoelens en meningen.

Ondanks dat er nog geen cijfers bekend zijn over deze dimensie kunnen we aan de hand van de andere dimensies een conclusie trekken over deze dimensie met betrekking tot Vietnam. Daarbij moet vermeld worden dat deze conclusie geen waarheid is, maar slechts is geformuleerd met de informatie die wel bekend is. Het is uiterst waarschijnlijk dat Vietnam tot een restraint cultuur behoort, immers zijn zij uiterst bescheiden, spaarzaam en dulden strikte regels en wetten. Zij hebben weinig behoeften aan het nemen van initiatief en zijn een zeer volgzaam en gehoorzaam volk. Dit wil niet zeggen dat de Vietnamees niet van het leven geniet, integendeel, echter wil dit zeggen dat de Vietnamees niet ondoordacht geld uitgeeft, en zonder meer toegeeft aan impulsen van genot, lust en plezier. Nogmaals, deze conclusie is slecht gevormd met de verkrijgbare informatie en is niet zonder meer de waarheid.

Vietnam v.s. Nederland

Aan de hand van de zes culturele dimensies van Hofstede weten we nu weer een heel stuk meer over de cultuur van Vietnam. Deze dimensies worden echter pas echt van toegevoegde waarden wanneer men ze met een andere cultuur kan gaan vergelijken. Aangezien ik zelf Nederlands ben is het vanzelfsprekend dat dit de cultuur is die ik naast Vietnam zal gaan leggen. Ik kijk vanuit de Nederlandse cultuur en de vergelijkingen die ik zal maken, zullen dus ook vanuit die Nederlandse kant gemaakt worden. De ene cultuur is niet beter dan de andere, de ene cultuur is enkel en alleen anders dan de andere.

Het valt waarschijnlijk gelijk op dat beide landen sterk van elkaar verschillen wanneer we naar de scores kijken die verkregen zijn uit het cultuurmodel van Hofstede. De Nederlandse machtsafstand is erg klein, wij leven immers in een democratie en vinden dat we iets te zeggen hebben over hoe wij zouden moeten functioneren in een maatschappij. In Nederland heerst dan ook sterk de mening dat een communistisch systeem beknellend en onrechtvaardig is. Terwijl het grootste deel van Vietnam juist tevreden is met het systeem, geen initiatief wil nemen en het fijn vindt om aangestuurd te worden. Dit wordt mede versterkt door de dimensie individualisme tegenover collectivisme. De Vietnamees is namelijk sterk collectivistisch en vindt dat iedereen gelijk zou moeten zijn, iets wat het communisme ook predikt. Nederland daarentegen is juist zeer individualistisch ingesteld, hoe eerder je onafhankelijk bent hoe beter dat is. Wij Nederlanders zeggen wat we denken, zijn eerlijk en open terwijl de

Vietnamese bevolking juist in harmonie probeert te blijven met de medemens, kritiek leveren en zeggen wat je denkt is uiterst ongeleefd. Het woord "nee" komt nauwelijks in hun vocabulair voor, iets waar wij Nederlanders niet zoveel problemen mee lijken te hebben. Beide culturen zijn feminien, Nederland is sterk feminien, Vietnam in mindere mate. Vrouwen en mannen rollen overlappen elkaar in beide culturen, toch zul je in Nederland sneller een huisman tegenkomen dan in Vietnam. In beide gevallen is bescheidenheid een grote deugd, een gebalanceerd sociaal leven is waar men naar streeft. Het verschil ligt hem vooral in de familiale sferen, waarbij in Vietnam de rol van man des huizes wel nog sterk aanwezig is, ook in hoge arbeidsfuncties vindt men aanzienlijk meer mannen dan vrouwen in vergelijking met de Nederlandse arbeidsmarkt. Terwijl de Vietnamese bevolking zich niet al te druk kan maken over onzekerheden

Culturele Dimensies

zijn wij Nederlanders minder ontspannen wanneer dingen onbekend zijn. Wij zullen sneller gestressed raken wanneer we in situaties terechtkomen waar we de uitkomst niet van weten. Terwijl de Vietnamezen voornamelijk van dag tot dag leven en “wel zien wat er gaat gebeuren”, willen wij sterker weten wat ons te wachten staat. Wij kunnen redelijk tot goed omgaan met onzekerheid maar de Vietnamezen kunnen het stukken beter.

Ook op gebied van termijn gerichtheid zien we verschillen tussen de beide culturen. Terwijl Vietnam sterk lange termijn gericht is, is Nederland medium lange termijn gericht. Beide landen zijn spaarzaam en zien hard werken als de sleutel voor succes. Falen willen we allebei niet, maar in Nederland wordt dat minder zwaar genomen dan in Vietnam, daar leidt falen tot een enorm schaamtegevoel. Waar voornamelijk een groot verschil in zit is het “zelf denken”, dit is voor de Vietnamees niet van toepassing, zij geven zich graag over aan “hogere” terwijl wij in Nederland alle sterk een eigen mening hebben die gehoord moet worden. We richten ons in ieder geval beiden niet op het verleden maar kijken uit naar de toekomst. Ook bij het vergelijken van beide culturen is het moeilijk iets te zeggen over de dimensie indulgent en restraint, maar wanneer we kijken naar de sterke verschillen zouden we dus kunnen concluderen dat wanneer Vietnam restraint is, Nederland eerder indulgent zou moeten zijn. Als we dan kijken naar onze eigen samenleving dat zou dit absoluut waarheid kunnen zijn, immers staan wij bekend als een zeer vrij volk op verschillende gebieden. Drugs wordt gedoogd, sex is zelfs openbaar te koop en we zijn maar al te graag samen met onze vrienden. Wij zijn tegenover de Vietnamese cultuur wild en vrijgevochten, zij juist ingetogen en respectvol.

Het Vietnamese Cultuurtype

Het cultuurmodel van Hofstede is natuurlijk niet het enige model om een cultuur te kunnen onderscheiden. David Pinto, een zeer bekende Nederlandse interculturalist, onderscheidt culturen in drie verschillende basissen; fijnmazige, middenmazige of grofmazige culturen.

De G-cultuur, ook wel de “ik-cultuur” genoemd, is sterk gericht op het individu. Er zijn wel wetten en algemene gedragsregels, maar elk individu gebruikt deze op zijn of haar manier in een specifieke situatie. G-culturen vind je veelal in Westerse landen. Zelfontwikkeling is het hoogste doel bij deze culturen.

Bij de F-cultuur is het geheel tegenovergesteld, een andere naam voor deze cultuur is dan ook “wij-cultuur”. In deze culturen zijn er strikte regels en wetten die zeer gedetailleerd zijn uitgewerkt. De groep is hier de leidende factor en voor het individu is vrijwel geen plaats. De regels van de groep zijn de regels die gelden, de eer is het hoogste doel bij deze culturen.

Het moge duidelijk zijn dat de M-cultuur een mengelmoes van deze beide culturen is en er als het waren “midden” tussen zit. Het wordt dan ook wel eens mixed culture genoemd, die men voornamelijk in Latijns-Amerika terug vindt, of bij een 2^e generatie migranten die als het ware tussen twee culturen in zitten; die van het land waar ze wonen en die van hun familie.

Nederland en Vietnam staan wat betreft cultuurtype recht tegenover elkaar, terwijl Nederland een duidelijke G-cultuur heeft, is dit in Vietnam een overtuigende F-cultuur.

Nederland G-cultuur; In Nederland staat het individu voorop, er is veel aandacht voor vrijheid. Men heeft zich aan regels en wetten te houden, maar kan deze naar eigen inzicht inzetten in diverse situaties. Schuld is de grote leider in onze cultuur, hierop bouwen wij ons geweten. Succes staat voorop en daar hoor je hard voor te werken, mannen en vrouwen zijn gelijk en openheid is een grote deugd. Men zeg wat men denkt en gaat er vanuit dat een ander dit ook doet, feiten zijn feiten en liegen mag niet. Nederlanders zijn rationeel en zijn sterk gericht op de toekomst en streven naar persoonlijk geluk

Vietnam F-cultuur; zoals we eerder hebben kunnen zien is men in Vietnam sterk collectivistisch oftewel groepsgeoriënteerde, tevens een kenmerk van een F-cultuur. In deze cultuur kent men geen ‘Ik’ maar enkel ‘wij’. Men leeft aan de hand van streng geformuleerde regels voor gedrag. Dit kan voor elke situatie anders zijn, er is dus een overvloed aan regels en wetten in dit land. Men streeft naar groepseer en de vrouw is het zwakke geslacht. In Vietnam is men uiterst beleefd, men draait vaak om de waarheid heen om niemand te kwetsen en om gezichtsverlies tegen te gaan. De bevolking gaat zeer respectvol met elkaar om en is ook naar buitenstaanders zeer gastvrij.

Wanneer men vanuit het Nederlandse G-model naar het Vietnamese F-model kijkt, kan men behoorlijk wat foute interpretaties maken wat betreft hun handelen en op het gebied van communicatie, natuurlijk gaat dit ook andersom op.

Omdat in Vietnam gedragsregels worden geformuleerd naar aanleiding van diverse situaties kan hun handelen dus per situatie sterk verschillen. We hebben gezien dat de Vietnamees zeer gehoorzaam is en zich dus simpelweg aan de voorgeschreven wetten en regels houdt. Hun handelingen kunnen dus per keer anders kunnen zijn, voor de Vietnamezen is dit gedrag enkel en alleen beleefd, ze volgen immers de regels. De Nederlander die vanuit een grofmazige cultuur handelt, waarbij gedragsregel naar eigen inzicht kunnen worden ingezet, kunnen dit gedrag als “nep” zien. Voor hen kan het als schijnheilig overkomen dat een Vietnamees elke keer kleur bekent in diverse situaties en geen uitgesproken eigen mening heeft waar men zich aan vast houdt.

Ook wat betreft communicatie zijn er grote verschillen tussen beide culturen. Zoals we eerder hebben kunnen lezen zijn Nederlanders heel direct, open en eerlijk. Ze zeggen waar het op staat en verwachten dat mensen ook eerlijk tegen hen zijn. Nederlanders zijn over het algemeen to the point en maken gebruik van laagcontext communicatie; expliciet, met woorden. De Vietnamees daarentegen communiceert vanuit een hoge context; weinig expliciet, veel impliciet en non-verbaal. Vietnamezen vinden het zeer onbeleefd om mensen te kwetsen of kritiek te leveren, zij zullen nauwelijks tot niet nee zeggen en mochten ze dit doen dan zullen ze dit nooit rechtuit zeggen. Het gevaar bij deze verschillen in communicatie is dat de Vietnamees de directheid van de Nederlander onbeschoft vindt, men weet zich geen raad met deze vorm van communicatie. Andersom kan de Nederlander ongeduldig worden wanneer hij geen laagcontext communicatie terugkrijgt, het gevoel dat men niet eerlijk tegen hem is wat hij als respectloos kan ervaren. Het is dus van belang dat men begrijpt vanuit welke zichtwijze communicatie plaatsvindt om zo de boodschap ervan te kunnen begrijpen.

Wij Nederlanders kijken graag iemand aan wanneer wij met iemand praten, dit geeft immers een gevoel van vertrouwen en wederzijds respect terwijl het voor Vietnamezen juist respectloos is om iemand in de ogen aan te kijken. Men gaat ervan uit dat wanneer men iemand in de ogen aankijkt, men diegene wantrouwt en probeert te betrappen op onwaarheden. Terwijl wij ervan uit gaan dat wanneer iemand ons niet wil aankijken diegene onbetrouwbaar is, of iets wil verbergen. Een moeilijke situatie, want er is geen makkelijke oplossing voor, in zo een geval is het dus van belang dat men met elkaar communiceert over waarom men handelt zoals men doet.

Zo zijn er nog ontelbaar vele kleine verschillen die wanneer men niet openstaat voor andere culturen problemen zouden kunnen opleveren tijdens intercultureel contact. Daarom is het juist zo belangrijk om je te verdiepen in een andere cultuur, je te verdiepen in interculturele communicatie en bereid te zijn jezelf een weg te banen tussen de verschillende culturen. Respect, geduld en inlevingsvermogen zijn hierbij de sleutel naar succes.

Een specifiek Vietnamees culturaspect

Een cultuur bestaat uit ontelbaar velen aspecten, zichtbare aspecten, normen en waarden en de dieper liggende basiswaarden. Wanneer wij deze allen zouden bespreken in deze analyse zouden we tot in de oneindigheid kunnen blijven doorgaan. Vandaar dat ik één specifiek Vietnamees culturaspect heb uitgekozen om verder uit te werken. Dit is de eetcultuur van Vietnam, ik ben zelf bijzonder geïnteresseerd in diverse eetculturen. “Good conversation starts with good food”. Eten vertelt veel over mensen en is vaak het middel tot gesprek en ontmoeting en daarom absoluut het bespreken waard.

De Vietnamese eetcultuur

Wat direct opvalt aan de Vietnamese keuken is zijn enorme diversiteit aan producten. De Vietnamezen zijn dol op eten en eten de hele dag door kleine hapjes. De oorzaak van deze liefde voor eten heeft voornamelijk te maken met de grote armoede die dit land kent en gekend heeft.

Door de sterke invloeden van buurlanden als Thailand, China en Maleisië, zou je de Vietnamese keuken de eerste fusiekeuken ter wereld kunnen noemen. De keuken staat bekend om zijn gezonde gerechten, zo wordt er weinig tot geen gebruik van vet gemaakt. Verse groenten hebben de overhand en kruiden voegen smaak en karakter toe aan de diverse gerechten.

Voedsel is in deze cultuur niet gewild om zijn voedingswaarde maar voor de harmonie die het brengt in een familie. Goed voedsel maakt goede vrienden. Voorverpakte voedingswaarde staat gelijk aan vloeken in de kerk, goed voedsel is vers en wordt enkel op traditionele wijze langer houdbaar gemaakt, door het te roken of drogen. Een goede keuken is een evenwichtige keuken, een principe dat de Vietnamese eetcultuur heeft overgenomen uit hun eigen religie waarbij yin en yang staat voor een uitgebalanceerd leven.

Rijst is het hoofdbestanddeel van de Vietnamese keuken, dit ziet men terug in het Vietnamese woord voor “maaltijd gebruiken”, “an com”, wat letterlijk betekent; “rijst eten”. Zo krijg je bij elk gerecht dat je waar dan ook besteld standaard een kom witte rijst. Net zoals je overal, van het meest armoedige eettentje tot het chiqueste restaurant, stokjes als bestek krijgt. Deze gewoonte komt vanuit het Boeddhisme, ze staan symbool voor de vredelievendheid van het Boeddhisme, de stokjes zijn immers gevaarloos. Niet al het eten is echter zo makkelijk tussen twee stokjes op te tillen en men zal dus ook vaak zien dat het kommetje of bord naar de mond wordt gebracht waarnaar het eten vervolgens naar binnen zal worden “geschoven”.

Daarnaast is Pho een van de meest gangbare en onmisbare gerechten in Vietnam. Deze soep kun je overal krijgen en is per regio anders. Opgediend in grote kommen niet alleen een lust voor de tong, maar ook voor het oog. De Vietnamezen eten deze fijn en lichte soep op elk uur van dag.

Vis is naast de verse groenten en rijst een van de onderdelen van een goed uitgebalanceerde maaltijd, de belangrijkste reden hiervoor is de enorm dure prijzen voor vlees. Daarnaast is de ligging van Vietnam perfect voor de visserij en is dit dus een makkelijke en goedkope vervanger voor vlees.

Het nationale gerecht waar Vietnam beroemd om is, is de Nem ook wel bekend als Cha Gio. Nem is een rolletje van rijst gevuld met allerlei lekkernijen, van krab tot zeepaddenstoelen en van ui tot eieren. Een overheerlijk snack, die ook nog eens gezond is. Daarnaast is het ook de gewoonste zaak van de wereld om hond te eten, een van de specialiteiten van deze keuken, iets wat voor ons zo goed als ondenkbaar zou zijn.

Opvallend is het feit dat de Vietnamezen geen desserts kennen. Dit zul je dan ook zelden tot nooit op de menukaart kunnen vinden, als dessert wordt meestal vers fruit gegeten. Gebak en zoetigheid zijn ook bijna niet te vinden, en het gebak dat er is, is vaak alleen te krijgen bij speciale gelegenheden of nationale feesten.

Een bijzondere invloed op de Vietnamese keuken is die van de Franse keuken, dit stamt uit de tijd van de kolonisatie. Overblijfselen van de Franse invloed zijn brood, ham, paté, la Vache Qui Rit en yoghurt. Bijzonder om te zien dat deze producten in Vietnam zijn gebleven, aangezien ze niet gelijk aansluiten op de Vietnamese keuken. Een goed voorbeeld van hoe culturen van elkaar kunnen leren en er het beste kunnen uitpikken wat hun eigen gewoontes kan aanvullen.

Zoals de Nederlander verslaaft is aan koffie, zo is thee de nationale drank van Vietnam, op veel plaatsen is het zelf gratis verkrijgbaar en wordt het geserveerd in kleine porseleinen kopjes. Naast thee is ook bier uiterst populair in Vietnam, overal worden allerlei verschillende bieren gebrouwen, waardoor zo goed als iedere plaats in Vietnam zijn eigen bier heeft.

Een bijzonder gevarieerde eetcultuur dus waar men voornamelijk bij kraampjes op straat eet. Samen met andere genieten van heerlijke gezonde maaltijden. In Vietnam kun je dan ook altijd en overal binnenlopen om mee te eten, mensen zijn uitermate vriendelijk en er is altijd genoeg voor iedereen. Eten is leven, goed voedsel is het ultieme genot.

De Vietnamese eetcultuur naast de Nederlandse eetcultuur

Zeker naast de Vietnamese eetcultuur is onze eigen “Hollandse” eetcultuur behoorlijk saai te noemen. Zuinigheid is het woord dat het beste past bij de onze eetcultuur, de enorme variatie die men bij de Vietnamezen ziet is bij ons ver te zoeken.

Opmerkelijk te noemen aangezien wij in de gouden eeuw handelden in de Aziatische specerijen die vandaag de dag in de Vietnamese keuken gebruikt worden. Terwijl wij in de gouden eeuw volop gebruikt maakten van deze specerijen en andere exotische producten, verdwenen ze als sneeuw voor de zon toen het minder ging. Betreurenswaardig, aangezien wij duidelijk iets van deze Aziatische keuken zouden kunnen leren.

Hoe uitgebreid de Vietnamese keuken is, zo eenvoudig en ingetogen is de Nederlandse keuken. Drie maaltijden per dag is de standaard, waarbij tegenwoordig het avondmaal het warme gerecht is, maar voorheen het middaggerecht het warme gerecht was. Brood als ontbijt, brood als middageten, alleen het avondmaal is iets “spannender” met een soepje vooraf, groente, vlees en aardappelen als hoofdmaaltijd. Eventueel nog een toetje na dat het sobere maaltijdpatroon kan opfleuren. Bijna schaamtevol als men het vergelijkt met de fantasierijke Vietnamese keuken.

Toch is de realiteit anders en merken we dat door de globalisering en de technische vooruitgang culturen veel invloed op elkaar uitoefenen. Zo zijn er in Nederland nog maar weinig burgers te vinden die elke avond een maaltijd nuttigen die bestaat uit vlees, groenten en aardappelen. Vooral het Aziatische eten en daarmee dus ook de Vietnamese keuken is erg in trek bij de Nederlanders. Andersom zouden de Vietnamezen ook nog iets van onze eetcultuur aan hun eigen eetcultuur kunnen toevoegen, bijvoorbeeld het nuttigen van een toetje of het drinken van een heerlijk “bakkie pleur”.

Met andere woorden; de grenzen in de wereld zijn aan het vervagen. Ik sta open voor andere invloeden, ik wil leren van andere gebruiken en andere kennis omdat ik ervan overtuigd ben dat de wereld met al zijn verschillende culturen, gebruiken en gewoontes nog veel van elkaar kan leren. Het is wellicht onrealistisch, maar het klinkt toch als eureka wanneer we uit alle verschillende culturen het beste zouden kunnen oppikken om zo onze eigen perfecte cultuur te kunnen vormen. Ik zou in ieder geval veel van de Vietnamese eetcultuur willen introduceren in die samengestelde cultuur.

Welke cultuurvisie heb ik?

Wanneer men culturen analyseert kan men dit vanuit vier verschillende visies doen;

1. *Cultuurrelativisme*; bij deze visie staat het uitstellen van je oordeel voorop. De ene cultuur is niet beter of slechter dan de andere maar gewoonweg anders.
2. *Cultuurpluralisme*; in deze visie staat de mens centraal en is cultuur dynamisch. Men wordt continue beïnvloedt door de omgeving om je heen en elk individu selecteert aspecten van diverse culturen die zijn unieke ik vormen. Daarnaast zijn er bij deze visie universele waarden die groepen met elkaar verbinden.
3. *Cultuurabsolutisme*; bij deze visie is de eigen cultuur de juiste cultuur, alle andere culturen zijn minder en slechter en er is geen enkel ruimte voor het relativeren van de verschillen
4. *Cultuuruniversalisme*; deze visie gaat uit van algemene universele waarden die voor ieder individu op deze wereld gelijk zouden moeten zijn, neem bijvoorbeeld mensenrechten of gelijke rechten tussen man en vrouw.

Over het algemeen is mijn visie op cultuurverschillen voornamelijk te linken aan cultuurrelativisme. Mijn intentie is het bekijken van de beide culturen zonder een oordelen te vellen over de dingen die vanuit mijn eigen cultuur als “vreemd” ervaren zouden kunnen worden. Ik spreek mij dan verder ook niet uit over het feit dat dingen goed of fout zouden kunnen zijn, simpelweg omdat ik vind dat dit niet het geval kan zijn. Beide culturen zijn immers totaal anders en wie ben ik om te beoordelen of de ene cultuur beter is dan de andere. Ik vind namelijk ook niet dat de ene cultuur beter is dan de andere. Wat ik wel vind, of beter gezegd voel, is dat ik me met sommige aspecten van verschillende culturen meer verbonden voel dan met andere aspecten. Ik pik uit iedere cultuur iets wat me aanspreekt of wat ik denk dat mij een beter mens maakt.

Naast cultuurrelativisme neigt mijn mening dus ook op sommige gebieden naar cultuur pluralisme, zeker wanneer men de analyse over de verschillende eetculturen nader gaat bekijken. Ik ben hierover sterk van mening dat culturen van elkaar kunnen leren en dat mensen in staat zouden moeten kunnen zijn om die aspecten eruit te pikken die het beste bij hun als individu passen.

Regels en valkuilen

Ondanks dat bovenstaande analyse je een zeer goed beeld zou moeten geven van de Vietnamese cultuur zijn er altijd een aantal valkuilen te noemen waar men tegen aan kan lopen wanneer men vanuit de Nederlandse cultuur in aanraking komt met de Vietnamese cultuur. Ben ten allen tijden respectvol, heb een open mind en pas je aan. De belangrijkste regels en valkuilen zal ik hieronder met jullie bespreken.

1. *Ja heb je, Ja kun je krijgen*

In Nederland is ja, ja en nee, nee. In Vietnam ligt dit echter net wat anders, een Vietnamees zal niet snel het woord nee gebruiken. Hij wil namelijk ten allen tijden voorkomen dat zijn gesprekspartner gezichtsverlies moet lijden, dit zou respectloos zijn. Dit betekent echter niet dat ze alles goed vinden en ook overal ja op willen zeggen, vaak probeert je gesprekspartner op een omslachtige manier duidelijk te maken dat hij eigenlijk nee bedoelt. Probeer rustig te blijven en probeer in te schatten wat nu werkelijk de boodschap is. Immers communiceert een Nederlander vanuit een lage context en een Vietnamees vanuit een hoge context, probeer elkaar te vinden, stel vragen en blijf ten allen tijden rustig en respectvol.

2. *De aai over het bolletje*

Wanneer we in Nederland genegenheid willen tonen, of iemand willen laten merken dat we vinden dat hij iets goeds heeft gedaan geven we vaak een “aai over het bolletje”. Vooral bij kinderen zijn we geneigd om op deze manier genegenheid te tonen, in Vietnam is dit absoluut niet toegestaan. Het hoofd wordt letterlijk en figuurlijk als het hoogste punt van de mens gezien. Het hoofd wordt in deze cultuur als de zetel van de ziel gezien en het is daarom in geen enkele situatie toegestaan om deze aan te raken.

3. *Kleden als een schooier*

Zodra de zon achter de wolken tevoorschijn komt, komt in ons Nederland direct een hoop “naakt” tevoorschijn. Korte rokjes, blote schouders, sexy jurkjes, zolang het maar luchtig en bloot is, is het goed. Dat dit in Vietnamese tempels niet toegestaan is zal vast niet als een verrassing komen. Schouders en knieën bedekt en schoenen uit, dit is de manier om respectvol in aanraking te komen met de Vietnamese religie. In de stad zul je minder snel te maken krijgen met problemen omtrent je kleding, toch is het in Vietnamese ogen belangrijk om enigszins bedekt jezelf te vertonen. De reden hiervoor is anders dan dat wij wellicht in eerste instantie zouden denken. In de ogen van velen Vietnamese zijn wij een uiterst rijk en welvarend volk, wanneer wij in korte broekjes en blote topjes aankomen, vinden zij dat we uitzien alsof we ons geen fatsoenlijk kleren kunnen veroorloven. De meeste Vietnamezen zijn nog altijd behoorlijk arm en kunnen dit daarom als respectloos ervaren.

4. *Go with the flow*

De zelfbewuste Nederlander, die gewend is een uitgesproken mening te hebben die vooral gehoord moet worden, zal in Vietnam toch echt een stapje terug moeten doen. Wind je vooral niet op, want dit is echt onacceptabel. Schelden, je stem verheffen of een discussie aangaan is uiterst onbeleefd, ook al heb je volledig gelijk. Zoiets doe je gewoon niet volgens de Vietnamese cultuur. Een flinke dosis geduld is dan ook zeer aan te raden. Wanneer je in aanraking komt met een dergelijke situatie probeer dan ten allen tijden respectvol te blijven, wees kordaat maar beleefd en laat je “tegenstander” nooit en te nimmer gezichtsverlies lijden, dit kun je nooit meer goedmaken namelijk.

5. *You are bad luck*

Een situatie waarin je waarschijnlijk niet snel zult verkeren, maar mocht je tijdens het jaarlijkse Tet-feest in Vietnam zijn, zorg dan dat je nooit en te nimmer als eerste het huis van een Vietnamees betreedt op deze dag. Je brengt hiermee een familie namelijk een jaar lang ongeluk en dat wil niemand op zijn geweten hebben.

6. *Handjes boven de dekens*

Nederland, het land van de onbeperkte mogelijkheden, alles mag en alles kan. Vrijheid is van levensbelang en als jij je partner of een willekeurig persoon op straat eens even een flinke sensuele kus wil geven, een speels tikje op zijn kont of een hitsige knuffel, dan moet dat kunnen. Dat moet je in Vietnam bewaren voor de slaapkamer, het tonen van genegenheid in het openbaar wordt namelijk niet aanvaardt, dit behoort men privé te houden. Intimiteit is iets dat je niet met iedereen moet delen vindt de Vietnamees.

7. *Op weg naar hogere sferen*

In Nederland zijn softdrugs gedoogd, oftewel het wordt door de vingers gezien. Veel Nederlanders houden dan ook wel van een jointje op zijn tijd. Zet dat maar uit je hoofd wanneer je in Vietnam bent. Geen enkele drugs is toegestaan, nergens! Wordt je betrap met drugs, dan ben je voorlopig nog niet thuis.

8. *Oorverdovend*

De Nederlander is over het algemeen genomen een ingetogen persoon. Luidruchtigheid in het openbaar wordt gezien als iets onfatsoenlijks, 's avonds na 10uur moet het volgens de wet stil zijn, luidruchtigheid is dan zelfs strafbaar. Ook wordt er verwacht dat men rekening houdt met de medemens wat betreft lawaai, men wordt geacht respect te hebben voor de rust van je medemens. Vietnam is echter 24/7 luidruchtig en vol met lawaai en daar kun je helemaal niets aan veranderen. Toeterende auto's, kraaiende hanen, hard pratende mensen, blaffende honden en de nationale radio “de stem van Vietnam” die door de luidsprekers van de stad schalt. Als je van jezelf weet dat je hier slecht tegen kunt zul je oordopjes moeten meenemen want in Vietnam een rustig plekje vinden is zoeken naar een naald in een hooiberg.

Nawoord

Ik wil beginnen met mij te bedanken voor deze bijzonder inspirerende opdracht. Het was een bijzondere zoektocht en een wijze les voor mij.

Ik heb al heel wat gereisd in mijn relatief jonge leven en heb altijd gemeend dat ik mij goed voorbereidde op een desbetreffende reis, maar met het schrijven van deze analyse heb ik pas echt inzicht gekregen in de normen en waarden, de gebruiken en gewoontes van een ander land en een andere cultuur. Door deze analyse ga ik pas echt tot in de puntjes goed voorbereid op reis komende zomer.

De grootste les die ik uit deze analyse heb geleerd is het uitstellen van mijn oordeel en het gevaar van aannemen van waarheden zonder goed geïnformeerd te zijn. Wanneer iets onbekend is ga je vaak op de verhalen en oordelen van andere mensen af, “zij zullen het immers wel weten”. Tijdens mijn onderzoek naar de Vietnamese cultuur heb ik vaak moeten constateren dat deze verhalen vaak geheel of deels onwaar waren.

Dankzij deze analyse heb ik het gevoel klaar te zijn voor mijn reis naar Vietnam waar ik hoop een bijdrage te kunnen leveren aan onze wereld. Waar ik de culturele verschillen zelf mag gaan ontdekken en waar ik de kans heb te laten zien dat ik daadwerkelijk die cultuurpluralist ben die openstaat voor invloeden van andere culturen en die geen oordeelt velt over “goed en “fout”.

Ook wil ik van deze gelegenheid gebruik maken om mijn docent cultuur, Reinout Heijdra, te bedanken voor zijn leerzame en inspirerende lessen. Het was een waar genoegen om op deze manier mijn blik op de culturen verschillen in de wereld te verbreden.

Literatuurlijst

Vietnam

Arie Verrijp & Geert Willems (2011). *Vietnam samenleving, staatsinrichting en administratieve indeling*. Geraadpleegd op 2 april 2013, <http://www landenweb.net/vietnam/samenleving/>

BM Air Reizen (2013). *Informatie Vietnam*. Geraadpleegd op 2 april 2013, <http://www.bmair.nl/Informatie/Vietnam/Vietnam-informatie-index.htm>

Josse, P & Lucchini, B (2003). *Trotter; van reizigers voor reizigers Vietnam*. Parijs; Hachette

Travel Monkey (2013). *Vietnam cultuur en klimaat*. Geraadpleegd op 2 april 2013, <http://www.travelmonkey.nl/azie/vietnam/natuur-klimaat/>

Van Verre (2013). *Reizen Vietnam*. Geraadpleegd op 2 april 2013, <http://www.vanverre.nl/vietnam/vietnam-informatie>

Historisch overzicht

Atlantische Commissie (2013). *Vietnam*. Geraadpleegd op 4 april 2013, <http://www.atlcom.nl/Vietnam/>

Josse, P & Lucchini, B (2003). *Trotter; van reizigers voor reizigers Vietnam*. Parijs; Hachette

Rozendaal, F (2003). *Insight Guide; Vietnam*. Zeewolde; Cambium B.V.

VNC Asia Travel (2013). *Vietnam*. Geraadpleegd op 4 april 2013, <http://www.vnc.nl/vietnam>

Vrijwillig Wereldwijd (2012). *Deelnameboekje Vrijwillig Wereldwijd; Vietnam*. Dordrecht; Vrijwillig Wereldwijd

De culturele dimensies van Hofstede

De Pauw University (2013). *Vietnam; typologies*. Geraadpleegd op 6 april 2013. <http://acad.depauw.edu/~mkfinney/teaching/Com227/culturalportfolios/VIETNAM/VIETNAM/typologies.html>

Heijdra, R (2013). *Powerpoint college 3 GDI Cultuur*. Tilburg; Fontys

Josse, P & Lucchini, B (2003). *Trotter; van reizigers voor reizigers Vietnam*. Parijs; Hachette

Nunez, C & Nunez, R & Popma, L (2010). *Interculturele communicatie; van ontkenning tot wederzijdse integratie*. Assen; Van Gorcum.

Rozendaal, F (2003). *Insight Guide; Vietnam*. Zeewolde; Cambium B.V.

The Hofstede Centre (2013). *What about Vietnam?*. Geraadpleegd op 6 april 2013. <http://geert-hofstede.com/vietnam.html>

Wikipedia (2013). *Geert Hofstede*. Geraadpleegd op 6 april 2013. http://nl.wikipedia.org/wiki/Geert_Hofstede

Het Vietnamese Cultuurtype

Heijdra, R (2013). *Powerpoint college 5 GDI Cultuur*. Tilburg; Fontys

Hoogers, R (2012). *Pinto; Interculturele communicatie*. Geraadpleegd op 7 april 2013. <http://wetenschap.infonu.nl/diversen/95059-pinto-interculturele-communicatie.html>

Josie (2008). *De Multiculturele samenleving*. Geraadpleegd op 7 april 2013. <http://mijn-mening-over.infoyo.nl/samenleving-en-ontwikkeling/8465-de-multiculturele-samenleving.html>

Een specifiek Vietnamese cultuuraspect

Dong Tay (2013). *Dong Tay; Puur Vietnam*. Geraadpleegd op 8 april 2013. <http://www.dongtay.nl/over-vietnam.php>

Josse, P & Lucchini, B (2003). *Trotter; van reizigers voor reizigers Vietnam*. Parijs; Hachette

Kramer, J (2011). *Drie cultuur ismes; relativisme, absolutisme en pluralisme*. Geraadpleegd op 8 april 2013. <http://diversiteitenverandering.com/2011/07/14/drie-ismes-cultuurrelativisme-cultuurabsolutisme-en-pluralisme/>

Rozendaal, F (2003). *Insight Guide; Vietnam*. Zeewolde; Cambium B.V.

Sasati (2012). *Eetcultuur*. Geraadpleegd op 7 april 2013. <http://eten-en-drinken.infonu.nl/diversen/91940-eetcultuur-china.html>

Regels en valkuilen

InfoNU (2011). *Vietnam; wat zijn de do's and dont's*. Geraadpleegd op 8 april 2013. <http://reizen-en-recreatie.infonu.nl/diversen/77515-vietnam-wat-zijn-de-dos-and-donts.html>

Josse, P & Lucchini, B (2003). *Trotter; van reizigers voor reizigers Vietnam*. Parijs; Hachette

Rozendaal, F (2003). *Insight Guide; Vietnam*. Zeewolde; Cambium B.V.

Vrijwillig Wereldwijd (2012). *Deelnameboekje Vrijwillig Wereldwijd; Vietnam*. Dordrecht; Vrijwillig Wereldwijd

InfoNU (2011). *Vietnam; wat zijn de do's and dont's*. Geraadpleegd op 8 april 2013. <http://reizen-en-recreatie.infonu.nl/diversen/77515-vietnam-wat-zijn-de-dos-and-donts.html>